

Žlázové epitely

Žlázový neboli **sekreční epitel** je organizován v útvarech, které nazýváme **žlázy**. Žlázové buňky mají schopnost tvořit a vylučovat látky, které neslouží jen k jejich potřebám.

Sekrece je aktivní tvorba specifických látek, které mají v orgánu určitou funkci.

Exkrece je vylučování odpadních látek, vzniklých při metabolismu.

Z morfologického i funkčního hlediska můžeme žlázy dělit:

- a) Podle prostředí, do něhož odvádějí své výměšky na **exokrinní** a **endokrinní**
- b) Podle počtu buněk na **jednobuněčné** a **vícebuněčné**. U vícebuněčných žlaz rozlišujeme sekreční části a vývodní části.
- c) Podle tvaru dutiny v sekreční části na **tubulozní** - trubicovité, **alveolární** - váčkovité a **tuboalveolární** - smíšené.
- d) Podle seskupení a početnosti sekrečních útvarů na **jednoduché**, **rozvětvené** a **složené**
- e) Podle způsobu sekrece:
  - 1. při **ekkrinní** nebo také **merokrinní sekrece** je nejčastějším způsobem. Tvorba sekretu probíhá kontinuálně, sekreční zrna, obalená biologickou membránou, opouštějí nepoškozenou buňku exocytózou.
  - 2. při **apokrinní sekreci** se sekreční granula hromadí v apikální části buňky, která směřuje do lumina žlázy. Apikální část se sekreční kapénkou se odškrtí a stává se součástí sekretu, buňka se sníží a v průběhu dalšího sekrečního cyklu se opět zvyšuje hromaděním sekretu.
  - 3. při **holokrinní sekreci** se celé epitelové buňky mění na sekret a postupně zanikají. Obnovování činnosti spočívá v tom, že epitelové buňky, ležící na bazální membráně, neustále prolifерují a doplňují tak buněčnou populaci, přeměňující se postupně v sekret.
- g) Podle chemického složení sekretu:
  - žlázy serózní**, jejichž řídký vodnatý sekret je bohatý na bílkoviny,
  - žlázy mucinozní** vylučují vazký hlenovitý sekret,
  - žlázy smíšené (seromucinózní)** vylučují sekret obojího typu.
  - Žlázy mazové** vylučující kožní maz.